

Egbert Schepel, onderzoeker aaltjes akkerbouw bij HLB in Wijster

Aaltjes rukken op; meer percelen besmet

Het aantal percelen met aantoonbaar schadelijke aaltjes is de afgelopen 10 jaar met 10 tot 20% uitgebreid. Dat zegt Egbert Schepel, onderzoeker aaltjes akkerbouw bij HLB, op basis van bij HLB onderzochte grondmonsters. "De toename is geleidelijk, maar is zichtbaar in alle soorten schadelijke aaltjes. Daarmee is grondonderzoek en aaltjesbeheersing in de akkerbouw geen luxe, maar noodzaak."

Dat de problemen met cystenaaltjes toenemen, is algemeen bekend. Voor het aardappelpcystenaaltje is daarom de regelgeving in 2010 zwaar aangescherpt. Ook het percentage bietenrassen met resistentie tegen bietencystenaaltjes vertoont een stijgende lijn. Minder bekend is dat zo'n 60-70% van de percelen besmet is met *Trichodorus* spp. (vrijlevend aaltje) en dat *Pratylenchus penetrans* (wortellesieaaltje) op veel percelen voorkomt. De wortelknobbelaaltjes *Meloidogyne chitwoodi* en de *Meloidogyne hapla* komen minder vaak voor. *Meloidogyne chitwoodi* is echter wel een zorgpunt, omdat dit nog steeds een quarantaineorganisme is waarvoor specifieke regels gelden.

Redenen toename

Dat schadelijke aaltjes zich uitbreiden, heeft volgens Schepel meerdere oorzaken. "Via machines, zowel loonwerk als eigen mechanisatie, wordt gemakkelijk besmette grond verslept. Maar ook wereldwijd is het transport van agrarische producten enorm toegenomen, waardoor de kans op het introduceren van nieuwe schadelijke aaltjes zeker aanwezig is." Andere reden is dat akkerbouwers in Nederland steeds meer resistente rassen tegen bepaalde aaltjes gebruiken. Zoals

bijvoorbeeld het aardappelpcystenaaltje en het bietencystenaaltje. "Hierdoor worden andere beschermingsmiddelen tegen deze aaltjes niet meer ingezet. Plus dat akkerbouwers steeds minder natte grondontsmetting toepassen. Dat maakt dat andere aaltjes meer kans krijgen zich te vermenigvuldigen."

Schadelijke aaltjes aanpakken

Aaltjes aanpakken verschilt per perceel, per teelt en per jaar. "Een goede bestrijding begint met weten wat er in de grond aan schadelijke aaltjes aanwezig is. Zeker in het geval van percelen waarvan de historie onbekend is." Alleen door grondbemonstering op cysten en niet-cystenvormende aaltjes kan hier inzicht in worden verkregen. Op basis van de uitslag van grondonderzoek is een goed bouwplan met de juiste teelten, rassen en groenbemesters op te stellen. Is het aaltjesprobleem dan nog onvoldoende getackeld dan adviseert Schepel het gebruik van een granulaat zoals Vydate® 10G in het bouwplan. Uiteraard in de teelten waarin dit is toegelaten.

Laat je niet verrassen

Schepel: "Op nog geen 10% van de akkerbouwpercelen laten akkerbouwers jaarlijks de grond op schadelijke niet-cystenvormende aaltjes onderzoeken. Dat is erg weinig gezien de omvang van het aaltjesprobleem. Velen onderkennen de schadelijke gevolgen van aaltjes niet, maar wijten een slechte oogst aan weersomstandigheden, structuur of bemesting. Mijn advies: laat je niet verrassen en speel op zekerheid: analyseer de grond en ga de aaltjes te lijf!"

Verscherpte AM-regelgeving

HLB ziet het aantal aardappelpcystenaaltje grondmonsters wel sterk toenemen als gevolg van aangescherpte AM-regelgeving voor pootgoed en consumptieteelt. De NVWA neemt sinds 2010 ook jaarlijks na de teelt van consumptie en/of zetmeelaardappelen op 0,5% van het totaalareaal grondmonsters. Bij een besmetting met het aardappelpcystenaaltje krijgt de grondeigenaar met dezelfde regels te maken als pootgoedtelers. De beperkingen worden pas opgeheven als het perceel na bestrijdingsmaatregelen weer officieel wordt vrijgeprikt.

Over HLB

HLB houdt zich bezig met de diagnose van gewas- en grondmonsters. Onder andere aaltjesonderzoek. Verder doet het bedrijf onderzoek naar de werking van gewasbeschermingsmiddelen in de praktijk. Advies naar aanleiding van analyse en onderzoek is daarnaast een belangrijke pijler van het bedrijf. HLB beschikt over een quarantainelaboratorium waar ziekten en plagen onder geconditioneerde omstandigheden worden onderzocht.

www.hlbv.nl

Onderzoeker Egbert Schepel van HLB